

Kvinnors villkor under Medeltiden

Medeltidens kvinnor

Medeltidens kvinnor i de historiska källorna?

- Kvinnor är synliga, men källmaterial är sparsamt
- Aktiv roll vid kristendomens införande
 - Budskap att alla är lika i Guds ögon är tilltalande
- Lika viktigt att frälsa män som kvinnor
- Kvinnor fick stöd mot avlivandet av nyfödda barn.
Barnasjälar lika viktiga som vuxnas

Äktenskap

- Ett avtal mellan två individer som blev giltigt genom prästens välsignelse
- Kvinnans samtycke var nödvändigt men kyrkan satte åldern för äktenskap vid 12 år för flickor och 14 år för pojkar. Tidigt äktenskap inom aristokratin (eller i alla fall avtal om äktenskap) var vanligt.

Äktenskap forts...

- **Kyrkan skiljde mellan barn födda inom och utom äktenskapet.** Detta var en nyhet i Norden
- **Många präster kringgick påbudet om celibat** - hushållerskor var konkubiner till prästen.
- **Skilsmässa förbjudet** – men det hindrade inte stormännen från att byta hustru därför att den första inte födde barn.
- Kyrkan införde äktenskapshinder i stället – äktenskapet varogiltigt om man var släkt med varandra

Kvinnan på landsbygden

Ställning berodde på böndernas status

- Gifte sig vid 20 års ålder, barn med 2-3 års mellanrum. Levde till drygt 60 år om de inte dog i barnsäng eller av sjukdom
- Gården var ett gemensamt företag. Hustrun ”*fick lås och nyckel*”
- Bilder där de jobbar sidan vid sidan, men hon ansvarar för inomhusarbete och mannen för arbetet utomhus.

Kvinnor i städerna

Kvinnorna i städerna

- Många olika sätt att försörja sig
- Skrån – undantag när hantverkare dog – då kunde hans änka driva verkstaden vidare.
- De flesta jobbade inom familjerna – de deltog i verkstadsarbetet eller skötte bodförsäljningen. Kvinnor kunde ha egen yrkesverksamhet skild från mannen. Oftast gällde det småhandel, tillverkning av livsmedel

Adelns kvinnor

Kvinnor med politisk och ekonomisk makt

- Kvinnor kunde ärva troner – erövra dem.
- Inte alltid fördelaktig att ärva en förläning. Men om slottsherren drog ut på korståg var det frun som skötte länet.
- Äktenskap var riskablare för damerna än för bondkvinnan eftersom damerna inte ammade barnen och därför kunde utsättas för tätare graviditeter.
- Rika flickor giftes bort tidigt – inte säkert att de skulle överleva en graviditet.

Heliga kvinnor – Nunnor

Heliga kvinnor

- Här kunde kvinnor och män ses som jämlikar även om kvinnor inte kunde bli präster.
- Kvinnor i kloster, nunnor, hade hög status.
- Klostren var ganska öppna och fungerade som skolor; en chans att ägna sig åt studier – litteratur, konst, musik, läkekonst.
- Ett sätt att bli av med sina döttrar...slippa hemgift
- *”Gå i kloster, Ofelia” sa Hamlet. Ofelia dränkte sig.*

